

Jeff Koons combineert popcultuur en klassieke oudheid

De grote clash tussen Hulk en Venus

Expo

Jeff Koons, tot 17/11
in Almine Rech Gallery, Brussel.
www.alminerech.com

Het was van 1992 geleden, maar nu heeft Jeff Koons (1955) nog eens een tentoonstelling in België. Hoe relevant is de Amerikaanse king of kitsch vandaag nog?

JOZEFIE VAN BEEK

Twintig jaar geleden toonde Koons in ons land *Made in Heaven*, een reeks pornografisch werk met hemzelf en zijn toenmalige echtgenote Ilona Staller – de Italiaanse pornoactrice La Cicciolina – in de hoofdrollen. Zijn eigen biografie zorgde in het verleden wel vaker voor inspiratie. Toen het koppel uit elkaar ging en Koons het hoederecht over zijn zoon verloor, creëerde hij met opblaasbaar speelgoed een hommage aan zijn kind.

Nu ligt zijn focus volledig op de populaire cultuur en de klassieke oudheid. Die thema's combineert hij in een expo in Almine Rech die achttien jaar van zijn

werk omspant. Na een retrospectieve in de Fondation Beyeler in Bazel en twee tentoonstellingen in Frankfurt combineert Koons in Brussel oud en gloednieuw werk. "Dit schilderij heb ik pas vijf dagen geleden afgewerkt", zegt Koons over *Farnese Bull*.

De verf is amper droog of het doek is al beloofd aan een verzamelaar uit Griekenland. Het werk ziet eruit als een collage. Op de onderste laag een schilderij van Louis Eilshemius. Daarbovenop verschillende figuren uit de oudheid, zoals Venus die met haar schoen naar een figuur buiten beeld slaat omdat hij haar kleren steelt, zodat haar naakte lichaam onthuld wordt. Helemaal bovenaan een kindertekening in roodbruine penseelstreken. "Het ziet er misschien uit als een kindertekening, maar ik heb hem zelf gemaakt", lacht Koons. "Je ziet de zon, een wolk, een paar vogels, een zeilboot op water. Archetypische vormen die symbool staan voor moeder natuur."

Perfekte billen

In Almine Rech zijn werken te zien uit de reeksen *Antiquity*, *Celebration*, *Popeye* en *Hulk Elvis*. En dan zijn er nog hybride wer-

ken, zoals *Lobster*, die onder twee titels tegelijk thuishoren. *Lobster* heeft de iconografie van *Popeye* – de kreeft ziet eruit opblaasbaar speelgoed – maar het blinkende oppervlak van het *Celebration*-project. "Om van die veelheid toch één

verhaal te maken, heb ik seksualiteit als rode draad gebruikt. De beelden uit *Antiquity* zijn erg vrouwelijk.

Behalve de schilderijen toon ik uit die reeks nog twee sculpturen van Venus: *Balloon Venus* en *Metallic Venus*." De magenta

Balloon Venus lijkt, zoals veel van Koons' werken, gemaakt uit gigantische geplooide ballonnen.

Ook de groene blinkende *Metallic Venus* is meer dan levensgroot. Je ziet jezelf weerspiegeld in Venus' perfecte billen. Naast de naakte godin staat een vaas met echte witte lelies. De kille, strakke sculptuur contrasteert met de levende bloemen. "Ze staan symbool voor hoop en vruchtbaarheid."

Koons laat de vrouwelijkheid van moeder natuur en Venus clashen met de übermannelijkheid van de agressieve Hulk. "Van de reeks *Hulk Elvis* spat het testoste-

ron af. Die sculpturen zijn heel mannelijk." Zo staat er een Hulk met gebalde vuisten en verwrongen gezicht midden in de grote galerieruimte. Hij lijkt opblaasbaar, maar is gemaakt van brons. Op zijn schouders staat een reeks lieflijke diertjes: een kikker, een eend, een schildpad. Allemaal zijn ze perfect gesculpteerd: ze zijn wat gekreukt, alsof ze niet helemaal opgeblazen zijn. Een beetje verder staan twee Hulkfiguren die samen een draagbaar met een zware klok dragen.

"Naast *Antiquity* en *Hulk Elvis* heb je ook schilderijen en objecten die zowel mannelijk als vrouwelijk zijn", zegt Koons. "Zo is er *The Sacred Heart*. Het grote blauwe hart is mannelijk terwijl de strik in magenta dan weer vrouwelijk is."

Ook via kleur linkt Koons zijn werken aan elkaar. Groen en paars komen overal terug. De groene Hulk met paarse broek wordt weerspiegeld in een piramide van grote gekleurde ballonnen in groen en paars. "Ik hou heel veel van groen. Voor mij is het een referentie aan Picasso, die ook graag groen gebruikte. Die kleur is dominant in veel van zijn schilderijen. Het is een felle kleur die veel kunstenaars vermijden, maar ik vind groen fantastisch."

Om deze Belgische expo vanuit zijn atelier in New York samen te stellen maakte de kunstenaar een schaalmodel van de expoimte. "Daarin kon ik kleine modellen van de werken plaatsen. De tentoonstelling is exact zoals ik ze voor me zag op voorhand. Vandaag de dag is het dankzij computers en fotografische tools heel gemakkelijk om op voorhand te weten hoe de expo er precies zal uitzien en hoe hij zal aanvoelen voor het publiek."

